

an God is. Een eden (b.v. van sproken, om al en tot de daad, God voorop- us bekend, om is wereldgelijk.

ng wel wat an- rikken wij, gelijk n af door tee- Ik loochten het elijk er bij zegt; nd „De Wekker“ wereldgelijkvor- nd de scheuring stelling wereld- ker“, noch „De (mënen) ge- is de Heere wij met elkander neer kunnen stelling kan ons

is, bewaar ik r een volgend (Slot volgt.)

ad artikel stond, 12:1—12 een volgte. Dit moet ting maakt het

K. S. ers de moeilik-

tie van calvinis- in ons blad ge- het verschijnen viel ze van 29 en enkel woord

ligt, wijst iuder- n zaak is van ar naam boven is internationaal The Hon. Secrete Circus, Lon- wordt ook offi- minster of Grove nma vertelt deze i, haar optreden ar gewoonte, om e beleggen. Zoo e conferentie — ma zelf — tege- oor Vrijdag 29 ure; spr. P. Wa lham—Denham, Mei aparte kerk Tolland. Daarna i (Prof. Macdon, laarna komende n (die ziek is, en len voorgelezen), ek, vice-pres. v. ight, Prof. Hepp, : Alherton), vice- u, Rev. Talbot, stor Breed (En and, die evenwel (Duitschl.), prof. (Schotland), Rev. e (vice-president eldt, dat ook nog Rev. Hoeksema. Voorts zou nog t ons beter, ons egedeelde. Aan program de oer e hebben aan de rder wordt nog H. Besselaar en

eksema officieel st, dat de moes- land zitten, ook e leest men hier e spreek nu over iets en niemand, liet met de ame hem ongerefor- ier officieel naar ous. M.I. moeten bezinnen over de roepje van secta- rk, terwille van en hand van een wijzen als niet- lers weer frank genen (de beste erk een secte is, akje is geworden, maar dat men isse, krachtige at ze wil, staat geloof, reglemen n, weet te veran- vorden voor God. I erkent; en die

daarom, iemand als ongereformeerd betitelend op kerk gebied, hem niet als gereformeerd accepteert, zoodra men weer vrij ademt buiten de kerkmuren. Want dit laatste is, nog eens, de beste manier, om alle tegenwoordige kerk-verachters hardop in het gelijk te stellen.

Het voorbeeld van Rev. Hoeksema (wiens al-of-niet spreken nu niets meer ter zake doet) bewijst, dat de moeilijkheid, die we hier in ons land erkennen, overal is; en tevens, dat de saamvergadering der calvinisten, die we in het algemeen noodig achten, op heel andere manier zal moeten gebeuren, dan hier en elders wordt geprobeerd. De twaalf artikelen helpen niet meer; want men zegt ze te aanvaarden, maar ontziet ze (zie persschouw verleden week). De drie formulieren helpen ook al niet meer, want men zegt, ze te gelooven, en verloochent ze van alle kanten (z.g. hersteld verband). Het eenige is en blijft: samenwerking op eerlijk gestelde, voor geen tweërlei uitlegging vatbare „punten“. Heigegen hier reeds meer gezegd is, en waarvoor onzerzijds altijd sympathie zal blijven.

K. S.

ZENDING EN EVANGELISATIE

Evangelisatie-motieven uit de werken van Mevrouw Bosboom-Toussaint.

Alles tevergeefs!

IV.

Al had Willem van Aelst onder de vele waarschuwingen zich lichtzinnig en weerspannig betoond, toch bleven Clara en Geertje zich aldoor ernstig beraden, op welke wijze zij hem haar christelijke liefde konden toonen.

In het tot vertrouwen aanlokkende schemeruur tegenover elkander gezeten, sprak Clara:

„Zie, juffrouw Geertje! gij weet nu alles wat ik voor dien man had willen zijn, alles, wat ik ook gepoogd heb maar... zonder slagen. Kon ik meer voor hem doen? Had ik anders moeten handelen, oordeel zelve.“

„Naar mijn gevoelens had mevrouw in dezen niet anders kunnen handelen, en kan met gerustheid zeggen, dat het haar schuld niet is, zoo die man dus eigenwillig zich in ellende heeft gestort; maar dat geeft, het zij met uw verlof gezegd, nog geen vrijheid, om te onderlaten wat er nog zou kunnen gedaan worden...“

Hij heeft toevallen die hem overrassen, naar zijn eigen bekentenis, als hij daarop het minst verdacht is; hij kan in zoo'n toeval blijven, en dat een man als dezel die de spraak der conscientie niet meer schijnt te verstaan, althans opgehouden heeft daarnaar te luisteren, dat is me duidelijk gebleken in de wijze waarop hij spreekt van zijn eigen dood, niet als die eenigszins het oordeel vreest, noch als een christen die door 't geloof de vreeze des doods en des oordeels heeft overwonnen; maar simpellik als een ongeluk, dat hem te eeniger tijd staat te overkomen, waar hij niets tegen vermag, maar waar hij ook niets van wacht noch hoopt, alleen rekenende op de ruste der vergetelheid of der vernietiging. Is dat een staat daarin men een zieke mag laten rusten, kan men den naaste dus overlaten aan zichzelf, om weg te sterven als de onredelijke dieren... of... erger nog — want stomme dieren hebben geen zonde en hebben geen ziele te verliezen — maar als een heiden, die eigenwillig de duisternis heeft gekozen, daar hij in 't licht had kunnen wandelen?“

„Moeten niet wij, die de schrikkelijke beteekenis kennen van een eeuwigheid zonder hope, van een ziele die verloren gaat, moeten niet wij het uiterste doen om hem den blinddoek van de oogen te rukken, zijn conscientie voor te lichten, en hem in onrust te brengen over zichzelf eer het te laat is, eer die vreeze des doods over hem komt, waarin hij den Heere zou zoeken en niet vinden.“

„En nog, welke beteekenis heeft ook veelal dat zoeken onder de angsten der doods-vreeze? Het is waar, alle dingen zijn mogelijk bij God, ook dat een weerspannige inga nog in zijn laatste ure, maar toch, wellevie zuster! ik hechte niet veel, ik bouwde zeer weinig op sterfbedsbekeeringen.“

„Alzoo ik... te eer is het aan ons om te doen wat onze hand vindt om te doen, vóór het tot dit laatste gekomen is.“

Dit ernstig voornemen deed beide vrouwen, die „in zusterlijke gelijkheid het hart voor elkaar hadden nitgestort“ tot elkaar spreken: „Wij zullen samen gaan, niet waar?“ Maar weldra vernamen zij dat op dien avond de lustige broeders van 't schildersgilde hun ouden confrater kwamen begroeten en huldigen. Er was reeds een druk gewoel op straat. Dit deed de vrouwen op haar weg terugkeeren. „Voor 't geen sinjeur van Aelst en ik met elkaar te bespreken hadden“, zei Geertje, „is het nu geen geschikt oogenblik.“

Enkele uren later vernamen zij het ontzettende bericht, dat hij op een brooddronken Belsazarsfeest, waarbij hij den wijn met volle bekens zwelgde, dood neergestort was.

Een prachtige begrafenis was ten zijnen aanzien hier op aarde het laatste bedrijf.

Grootere tegenstelling laat zich niet denken dan die tusschen Maria van Oosterwijk en sinjeur Willem van Aelst. 't Is het contrast van de wél blinkende, maar schrikkelijke armoede en leegte van den dienst der wereld, met die van den uiterlijk geringen en nederigen, onuitsprekelijken rijkdom, het hart en leven vervullende blijdschap, van de vreeze Gods, van het leven des geloofs. En dat contrast teekende zich in des te scherper lijnen af naarmate beider leeftijd klonk.

Willem was reeds oud vóór den tijd des ouderdoms. Des te pijnlijker, omdat hij niet oud wilde wezen. Vruchteloos verlangde hij, dat toch het levens-elixer ware gevonden, om nog weer eens jong te worden. Toen hij gevoelde, dat het leven hem ging ontvallen, klemde hij zich met te meer stevigheid er aan vast. Maar 't was al te vergeefs. Hij was verlept, verkild, verdord, geheel versleten in den maalstroom van zijn zondig leven. Na iedere nederlaag in den strijd met de zonde zwakker geworden. Zijn hart werd altijd meer eng en dor, zijn gemoed altijd meer stug en steeds minder vatbaar voor edeler inspraak. 't Was één ruïne, enkel afbraak, „tot hij zich als voelde wegzinken in de diepste, somberste eenzaamheid, waartoe een mensch hier op aarde vervallen kan: de eenzaamheid zonder God, de ouderdom zonder God.“

„Want zijn kille, werkeloze erkenning van dat hooger Wezen, waartoe hij gevoelde in geenerlei betrekking te staan, noch ook wilde staan, was langzamerhand tot een al woester en werkzaam ongelooft overgeslagen. Zijn geweten was wel eens een enkelen keer ontwaakt; dat hem dan onrust en pijn veroorzaakte, die hij had moeten stillen, om zijn gewone sleur te gaan, door de poging om zich gerust te stellen met lichtzinnige ontkenning. Dat denkbeeldige Wezen, welks nabijheid hij nooit had gezocht, welks inwerking hij nimmer had gevoeld, was voor hem heel gemakkelijk weg te cijferen, weg te spotten; en tegenover die influisteringen van het geweten, die al zachter en meer onzeker werden, stelde hij zoo harde, zoo plumpe, zoo vermetele tegenspraak over, dat zij verstomden. Toen eindigde het in de winterrust van den dood, in den winter van het leven.“

Heemstede.

J. P. TAZELAAR.

MUZIKALE KRONIEK

Händel's Jephtha en de uitvoering ervan door de Christelijke Oratorium Vereniging te Utrecht.

Evenals in 1930 bracht de C. O. V. te Utrecht weer een uitvoering van Händel's laatste Bijbelsche oratorium Jephtha. Een herhaling, die niet te misprezen valt, daar het werk waard is terdege bestudeerd te worden, en één enkele uitvoering niet in staat is om van het heele werk een goed denkbeeld te krijgen.

Het werk begint met een ouverture, die het karakter van een suite heeft, gevolgd door een recitatief, waarin Zebul, Jephtha's stiefbroeder, het voorstel doet om den strijd te beginnen met de Ammonieten en wie kan dan beter het bevel voeren dan Jephtha? God zal helpen, als het volk met een berouwvol hart om genade smeekt. Het volk belooft niet langer Moloch en Kamos te dienen, maar Jehovah. In dit prachtig koorgedeelte drukt de componist eerst door een telkens terugkeerend klein beweeglijk motief, dat door het orkest wordt uitgevoerd, de ledige vrolijkheid van de afgodendienst uit, om daar een loflied tegenover te stellen in fugavorm, dat uit moet drukken de ware vreugde, die de dienst van Jehovah brengt.

Hierop volgen een reeks soli, waarin Jephtha's komat, zijn aanvaarden van het opperbevel en het afscheid wordt geschetst. Vooral de sopraan-aria: „In gentle murmurs will I mourn“ en het duet tusschen sopraan en alt: „These labours past, how happy we!“ trekken hier de aandacht. Het volk smeekt nu om Gods zegen en bijstand. Jephtha's vrouw Storge voorvoelt, het droevig lot, dat Iphis, haar dochter treffen zal. Ook hier geeft de componist weer een reeks van soli, waarin vooral boeit de zeldzaam schoone sopraanaria „The smiling dawn of happy days“, om het eerste deel te beschuiten met het geweldige koor: „When his loud voice in thunder spoke“. Een treffend beeld van Händel's kunst om de natuur in al zijn kracht en pracht weer te geven. Hier geeft hij weer het beken der woedende golven, die schuimend uiteenspatten op het onbewogen, zonnige strand.

Het tweede deel vermeldt Jephtha's overwinning en terugkeer. Een tweetal aria's verdienen hier bijzondere vermelding, de prachtige sopraanaria „Tune the soft melodious lute“ en de tenoraria „His mighty arm“.

Na een Symphonie in de door Händel zoo goed beheerschte Sicilianostijl volgt dan de ontmoeting van Jephtha met zijn dochter Iphis, een gedeelte vol leven en gloed, waarin de tenoraria: „Open thy marble jaws, O tomb“ en één van de zeer

weininge kwartetten door Händel geschreven: „O spare thy daughter“ wel het hoogtepunt vormen. Het slotkoor: „How dark, O Lord, are thy decrees!“ is van zeldzame schoonheid en diep gevoel. In het handschrift heeft Händel onder op de bladzijde neergeschreven: „Tot zoover gekomen op 13 Februari 1751 en verhinderd verder te gaan wegens de gezichtsvermindering van mijn linker oog“.

Elf dagen later neemt de componist, die langzaam aan blind wordt, zijn werk weer op en schrijft zijn derde deel, waarin beschreven wordt dat het menschenoffert veranderd wordt in levenslange afzondering. In dit gedeelte komt het eenige kwintet voor door Händel geschreven.

De Utrechtsche C. O. V. gaf ook ditmaal een goede vertolking van het werk, die zeker niet onderdeed voor de weergave in 1930. Koor met orkest vormden een machtig geheel, dat zeer nauwkeurig reageerde op de aanwijzingen van den dirigent, Anton van der Horst, die door deze uitvoering toonde, nog weer ernstig studie te hebben gemaakt van het werk. Als solisten traden op To van der Sluys, sopraan, Iphispartij, Nanda Gerritsen, sopraan, voor de vertolking van het recitatief en de aria uit het derde deel, waarin een engel mededeelt dat het menschenoffert moet vervangen worden door afzondering, Hans Gruys, mezzo-sopraan, de partij van Storge, Jephtha's vrouw, Annie Woud, alt, de partij van Hamor, geliefde van Iphis, Georg A. Walter, tenor, de partij van Jephtha en Max Kloos, de partij van Zebul, Jephtha's stiefbroer. De vertolking der soli was zeer goed en het kwartet „O spare thy daughter“ en het duet „These labours past, how happy we“ toonden dat de stemmen buitengewoon goed bij elkaar pasten. Bijzondere vermelding verdienen de prachtige weergave van de tenoraria's „Let other creatures die“ en „Deeper, and deeper still, thy goodness, child“, (het orkest kweet zich hier uitmuntend van zijn uiterst moeilijke taak, bij het begeleiden) en de sopraanaria's „Happy they: this vital breath with content I shall resign“ en de technisch zoo veeleischende aria „Tune the soft melodious lute“.

„Welcome thou whose deeds conspire“ werd ditmaal niet door een kinderkoor, maar door de sopraanpartij weergegeven. De uitspraak van het Engelsch was beter dan de vorige maal, wat het koor betreft, niet alzo bij de solisten; wanneer liberty wordt uitgesproken op dezelfde manier als het geijknamige modemagazijn te Amsterdam door het publiek wordt genoemd (met een echt Hollandsche ie aan het eind) klinkt dat ver van aangenaam.

Over het geheel kan de Utrechtsche C. O. V. zeker met voldoening op deze uitvoering terugzien.

Bussum.

D. STROO.

UIT DE HISTORIE

„Mooie Saar“.

Willem Gispén had een grootmoeder, die onder de vromen „Oude Saartje“ heette.

Hij hield veel van haar, en heeft haar beeld met pietelt geschetst in het Jaarboekje van 1881.

Uit die schets blijkt, dat zij in 1759 te Leiden geboren werd, waar haar vader werkzaam was in een sajefabriek.

Toen Saartje nog een klein kind was, was ze reeds zoo schoon, dat de buurvrouwen al tegen haar moeder zeiden: „vrouw Storm, dat kind hoëje niet; of zop het in 't leven blijft, wordt het eens een groote dame“. En toen ze een meisje van een jaar of twaalf was, maakten de jongens haar al complimentjes, of riepen haar na: „mooie Saar!“.

Wanneer ze dan haar hoofdje trotsch naar achteren wierp of met een hoogmoedigen blik die „gemeene jongens“ brutaal aankeek, dan scholden ze haar voor „kale freule“.

Onderwijs genoot ze weinig; want daarvoor kon haar vader niet veel geld missen. Bovendien stierf hij in de kracht van zijn leven. Zoodra Saartje veertien jaar was, moest ze dan ook de deur uit; want haar moeder was nu een arme weduwe.

Eerst kindermeisje, word ze straks keukenmeid.

In haar werk voldeed ze uitnemend, zoodat ze op nauwelijks twintigjarigen leeftijd al 'n voor-

namen dienst had. Maar het denkbeeld: dienen, maakte haar het leven zwaar. Want van kindsaf had ze een neiging om te heerschen, om gediend te worden, om een groote mevrouw te zijn. Droomen, nacht en dag, droomen van allerlei romantische voorvallen, dat was het liefste wat ze deed. Vroeg, al te vroeg, had ze geweten, dat ze schoon was, en op die schoonheid was ze allerlei luchtkasteelen gaan bouwen. Maar Gods weg was altijd tegen haar wenschen en willen geweest.

Als kind had ze reeds diepe indrukken van dood en eeuwigheid ontvangen. En eens, toen ze de geschiedenis van Ezau had gelezen, was 't haar, of een stem in haar binnenste zeide: „Die Ezau zijt gij.“ Ezau heb ik gehaat, dat woord kon ze niet wegstrijken uit haar ziel, en als ze eens 'n dag opgeruimd had geleefd, dan kwam